

Юридичні норми, що регулюють пошук з металошукачем

Перелік законодавчої бази, яка тією чи іншою мірою охоплює питання пошуку з металодетектором та діє на даний час на території України:

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини;
- Кримінальний кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- (Адміністративну розписувати не буду вона в більшості випадків стосується посадових осіб)
- Цивільний кодекс України;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Положення про Державний реєстр національного культурного надбання;

Багато хто говорить, що не можна копати, це заборонено, що поліція може конфіскувати прибор, що можуть посадити за 298 ККУ.

Перше - немає прямого законодавчого акта який забороняє куплю детектора і пошук з ним.

Друге – конфіскувати прибор можуть лише у випадку, коли він буде доказом по справі за ст. 298 ККУ, в порядку процедури, передбаченої КПК.

Третє, деякі люди розповсюджують слухи про кримінальну відповідальність. Статті в ККУ не достатньо. На даний час немає судової практики в сфері злочину проти моральності, а саме в цей розділ входить стаття 298 ККУ. Більше того, в такому випадку суди не зможуть винести об'єктивне рішення, а як що і буде, то апеляція скасує. Стаття не досконала, багато протиріч між диспозиціями. Стаття не містить відповідальності за злочини проти всесвітньої спадщини і так далі.

Почнемо з самого актуального питання «Кримінальна відповідальність». Так, на даний час в Кримінальному кодексі України присутня стаття **289. Незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини**. Як ми бачимо, відповідальність настає за умисні дії, а саме: далі в кожній частині статті виділю червоним саме головне і ключове «поняття», на якому ґрунтується обвинувачення і сама стаття -

1. Незаконне проведення археологічних розвідок, розкопок, інших земляних чи підводних робіт на **об'єкті археологічної спадщини**.
2. Умисне незаконне знищення, руйнування або пошкодження **об'єктів культурної спадщини** чи їх частин.
3. Дії, передбачені частиною другою цієї статті, вчинені щодо **пам'яток національного значення**.
4. Дії, передбачені частинами другою або третьою цієї статті, вчинені з метою пошуку **рухомих предметів, що походять із об'єктів археологічної спадщини**.
5. Дії, передбачені частинами другою або третьою цієї статті, вчинені службовою особою з використанням службового становища.

Таким чином, із статті впливають такі поняття:

- **об'єкти археологічної спадщини;**
- **об'єкти культурної спадщини;**
- **пам'ятки національного значення;**
- **рухомих предметів, що походять із об'єктів археологічної спадщини.**

Підсумок: предметом цього злочину є винятково об'єкти історичної, культурної та археологічної спадщини національного або місцевого значення, і працює стаття лише за умови доказу умисності дій.

Розкриваємо «поняття».

Поняття 1, «Об'єкти археологічної спадщини»

Стаття 1 Закону України «Про охорону археологічної спадщини» дає визначення:

Археологічна спадщина України (далі - археологічна спадщина) - сукупність об'єктів археологічної спадщини, що перебувають під охороною держави, та пов'язані з ними території, а також рухомі культурні цінності (археологічні предмети), що походять з об'єктів археологічної спадщини;

Об'єкт археологічної спадщини (далі - археологічний об'єкт) - місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їх частини, пов'язані з ними території чи водні об'єкти, створені людиною, незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінності з археологічного, антропологічного та етнографічного погляду і повністю або частково зберегли свою автентичність;

Пам'ятка археології (далі - археологічна пам'ятка) - археологічний об'єкт національного або місцевого значення, занесений до **Державного реєстру нерухомих пам'яток України**.

Поняття 2, «Об'єкти культурної спадщини»

Стаття 1 Закону України «Про охорону культурної спадщини» нам говорить:

Культурна спадщина - сукупність успадкованих людством від попередніх поколінь об'єктів культурної спадщини;

Об'єкт культурної спадщини — визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

Нерухомий об'єкт культурної спадщини - об'єкт культурної спадщини, який не може бути перенесений на інше місце без втрати його цінності з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду та збереження своєї автентичності;

Рухомі предмети, пов'язані з нерухомими об'єктами культурної спадщини, - елементи, групи елементів об'єкта культурної спадщини, що можуть бути відокремлені від нього, але складають з ним єдину цілісність, і відокремлення яких призведе до втрати археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, архітектурної, мистецької, наукової або культурної цінності об'єкта;

Стаття 2 Закону України «Про охорону культурної спадщини» розкриває класифікацію об'єктів культурної спадщини:

1. За типами об'єкти культурної спадщини поділяються на:

- споруди (витвори) - твори архітектури та інженерного мистецтва, твори монументальної скульптури та монументального малярства, археологічні об'єкти, печери з наявними свідченнями життєдіяльності людини, будівлі або приміщення в них, що зберегли автентичні свідчення про визначні історичні події, життя та діяльність відомих осіб;
- комплекси (ансамблі) - топографічно визначені сукупності окремих або поєднаних між собою об'єктів культурної спадщини; визначні місця - зони або ландшафти, природно-антропогенні витвори, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду.

2. За видами об'єкти культурної спадщини поділяються на:

- археологічні - рештки життєдіяльності людини (нерухомі об'єкти культурної спадщини: городища, кургани, залишки стародавніх поселень, стоянок, укріплень, військових таборів, виробництв, іригаційних споруд, шляхів, могили, культові місця та споруди, їх залишки чи руїни, мегаліти, печери, наскельні зображення, ділянки історичного культурного шару, поля давніх битв, а також пов'язані з ними рухомі предмети), що містяться під землею поверхнею та під водою і є невідтворюваним джерелом інформації про зародження і розвиток цивілізації;
- історичні - будинки, споруди, їх комплекси (ансамблі), окремі поховання та некрополі, місця масових поховань померлих та померлих (загиблих) військовослужбовців (у тому числі іноземців), які загинули у війнах, внаслідок депортації та політичних репресій на території України, місця бойових дій, місця загибелі бойових кораблів, морських та річкових суден, у тому числі із залишками бойової техніки, озброєння, амуніції тощо, визначні місця, пов'язані з важливими історичними подіями, з життям та діяльністю відомих осіб, культурою та побутом народів;
- об'єкти монументального мистецтва - твори образотворчого мистецтва: як самостійні (окремі), так і ті, що пов'язані з архітектурними, археологічними чи іншими пам'ятками або з утворюваними ними комплексами (ансамблями);
- об'єкти архітектури - окремі будівлі, архітектурні споруди, що повністю або частково збереглися в автентичному стані і характеризуються відзнаками певної культури, епохи, певних стилів, традицій, будівельних технологій або є творами відомих авторів;
- об'єкти містобудування - історично сформовані центри населених місць, вулиці, квартали, площі, комплекси (ансамблі) із збереженою планувальною і просторовою структурою та історичною забудовою, у тому числі поєднаною з ландшафтом, залишки давнього розпланування та забудови, що є носіями певних містобудівних ідей;
- об'єкти садово-паркового мистецтва - поєднання паркового будівництва з природними або створеними людиною ландшафтами; ландшафтні - природні території, які мають історичну цінність;
- об'єкти науки і техніки - унікальні промислові, виробничі, науково-виробничі, інженерні, інженерно-транспортні, видобувні об'єкти, що визначають рівень розвитку науки і техніки певної епохи, певних наукових напрямів або промислових галузей.

Стаття 13 Закону України «Про охорону культурної спадщини» нам говорить :

«Об'єкти культурної спадщини незалежно від форм власності відповідно до їхньої археологічної, естетичної, етнологічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності підлягають реєстрації шляхом занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (далі - Реєстр) за категоріями національного та місцевого значення пам'ятки».

Стаття 16 Закону України «Про охорону культурної спадщини» нам говорить :

Інформування про об'єкти культурної спадщини, занесені до Реєстру, провадиться шляхом:

- публікації Реєстру та внесених до нього змін;
- надання інформації, що міститься в Реєстрі, у відповідь на запит на інформацію;
- встановлення охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок на пам'ятках або в межах їхніх територій незалежно від форм власності.

Можлива ситуація, що вас затримують на місці і вам будуть стверджувати, що це місце занесе в Реєстр і ви правопорушник. Звертаю увагу, що *Стаття 16 Закону України «Про охорону культурної спадщини»* **не містить** частку «або». Тобто, інформування має бути в реєстрі, **а також** має бути присутнє встановлення охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок на пам'ятках або в межах їхніх територій, незалежно від форм власності.

Отже, пам'ятки історії, культури й археології та інші об'єкти культурної спадщини як предмет цього злочину характеризуються трьома ознаками:

- це об'єкти чи предмети, що визнані складовими культурної, у тому числі археологічної спадщини;
- вони є надбанням народу і мають істотну історичну, культурну, археологічну, антропологічну, естетичну, етнографічну, мистецьку чи наукову цінність;
- вони проходять державну реєстрацію і перебувають під спеціальною охороною держави.